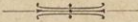

108160

Nasledništvo sv. Petra.

Napisal
Anton Chráska.

V Č. Budějovicah.
Založil in izdal pisatelj.
Natisnil A. Pokorný.
1900.

108460 a

cr

29. IX. 1988

D 98800880

Ali je Kristus postavil sv. Petra za najvišjega škofa ali poglavarja svoji cerkvi in za svojega namestnika?

Rimsko-katoliška cerkev trdi oboje in sklicuje se na besede Kristusove pri Mat. 16, 13—19.

Poglejmo torej, kaj je tam pisano: »Ko je pa prišel Jezus v okraje Cesareje Filipove, vprašal je učence svoje, govoreč: Kdo, pravijo ljudje, da sem jaz, sin človekov? Oni pa reko: Nekateri, da si Janez Krstnik; drugi pa, da si Elija; a drugi, da si Jeremija ali jeden prerokov. Reče jim: Kdo pa, pravite vi, da sem jaz? Simon Peter pa odgovori in reče: Ti si Kristus, Sin živega Boga. Jezus odgovori in mu reče: Blagor ti, Simon, Jonov sin! ker meso in kri ti nista tega razodela, ampak Oče moj, ki je v nebesih. Pravim pa tudi jaz tebi, da si ti Peter (skala ali skalnik), in na tej skali bom sezidal cerkev svojo, in vrata peklena je ne bodo premagala. In dal ti bom ključne nebeškega kraljestva; in karkoli zvežeš na zemlji, zvezano bo v nebesih; in karkoli razvežeš na zemlji, razvezano bo v nebesih. Tedaj zapreti učencem svojim, naj nikomur ne pravijo, da je on Kristus.«

Peter je na vprašanje Jezusovo odgovoril ne le sam za se, ampak za celo družčino učencev.

Jezus blagoslovi Petra za to, da je dosegel pravo spoznanje o njem, katerega niso imeli drugi ljudje. S poudarkom pripisuje Jezus tisto spoznanje nebeškemu Očetu, ki ga je Petru razodel. Petra najprej imenuje z njegovim starim imenom »Simon, sin Jonov«, potem pa z novim imenom »Petros«, t. j. skalnik. Peter verujoč v Kristusa in ga priznavajoč je trden ko skala, ker je po veri združen z Onim, ki je sam Skala večnosti, namreč z Jezusom. Ne reče Kristus, da bo Peter sezidal cerkev Kristusovo, ampak da bo On sam to delo izvršil, Petra pa da si izvoljuje za prvi vkladni kamen. V tem pomenu je Peter skala, na kateri se zida cerkev Gospodova. »Vrata peklena« je ne bodo premagala, ne zavoljo tega, da se zida na Petru, temveč ker je Kristus sam njen temelj, začetnik in stavitelj.

»Vrata peklena« pomeni moč in silo, s katero si bo kraljestvo smrti in satana prizadevalo uničiti kraljestvo življenja, kraljestvo Kristusovo.

Potem Petru obeta ključne nebeškega kraljestva. Peter je torej ustanovljen za vratarja nebeškega kraljestva na zemlji, t. j. cerkve, in Kristus mu zagotavlja, da vse, karkoli bo zvezal ali razvezal, bo tudi zvezano ali razvezano v nebesih, to se pravi: komurkoli bo odprl s ključi vrata nebeškega kraljestva na

zemlji, ta bo tudi sprejet za meščana v nebesih; komurkoli pa jih bo zaprl, temu se tudi zapró vrata nebes.

Navadno se misli, da stoji Peter dozdej s ključi pri nebeških vratih ter odpira in zapira; nasproti temu je treba pomniti besed: karkoli zvežeš ali razvežeš na zemlji, bo zvezano ali razvezano v nebesih. Peter je bil vratar kraljestva božjega na zemlji, ne pa v nebesih. Kajti ko Kristus govori o nebesih, se vedno predstavlja kot tisti, ki ima sam moč odpirati ali zapirati jih. Na primer Mat. 25, 11. 12: Nespametne device pridejo k zaprtim vratom in kličejo: »Gospod, Gospod, odpri nam!« On pak odgovori: »Resnično vam pravim, ne poznam vas.« — In v Razod. Jan. 3, 7: »To pravi On (namreč Jezus), ki ima ključ Davidov, kateri odpira in nihče ne zapre, in zapira in nihče ne odpre.«

»Zvezati« in »razvezati« je skoro istega pomena kakor »odpreti« in »zapreti« kajti v starem veku so imele ključavnice jermene, ki so se s preprostim ključem razvozlati ali zadrgnili: tako se je »odpiralo« ali »zapiralo.«

Kristus torej ni rekel Petru niti besedice o tem, da bi bil najvišji škof ali poglavar cerkve ali pa Njegov namestnik; rekel mu je samo, da je izvoljen in poklican, da naj postane **prvi vkladni kamen in vratar** Njegovi cerkvi. To je tudi razvidno iz drugih besed Kristusovih in sv. apostolov, izmed katerih navajamo le te:

1. Trije evangelisti nam pripovedujejo, da je Kristus sam sebe označil kot temelj božjega kraljestva. Rekel je namreč velikim duhovnom in farizejem, ki so ga zavračevali, to-le: »Kamen, katerega so zidarji zavrgli, je postal glava oglu (ogelni kamen).« Mat. 21, 42; Mar. 12, 10; Luk. 12, 17. Peter je torej

le prvi vkladni kamen, s katerim je Kristus začel zidati svojo cerkev, ni pa temelj ali ogelni kamen, kajti ta je Jezus Kristus sam.

2. Kristus pa ni izvolil samo Petra, da bi bil vkladni kamen Njegovi cerkvi, ampak vseh dvanajsterih apostolov, kar nam priča ap. Pavel, ki pravi kristijanom: »Vi ste sezidani na podlagi apostolov in prerokov, ogelni kamen pa je Jezus Kristus sam« (Efež. 2, 20). In apostol Janez pripoveduje o nebeškem Jeruzalemu, da ima njegov zid dvanajst vkladnih kamnov, in na tistih kamenih so imena dvanajsterih apostolov (Razod. 21, 14). Jezus je tudi obljubil svojim učencem, da kadar bo On sedel na prestol svoje slave, sedli bodo tudi oni na dvanajstero prestolov in bodo sodili dvanajstero rodov Izraelovih (Mat. 19, 28). Peter torej ni bil kak najvišji škof ali poglavar cerkve pred vsemi drugimi apostoli, ampak le prvi izmed enakih (primus inter pares).

3. To se tudi vidi jasno iz tega, da je Kristus dal vsem apostolom isto službo in oblast kakor Petru. Malo časa po onem razgovoru v Cezareji Filipove je namreč rekel vsem učencem: »Karkoli zvežete na zemlji, zvezano bo v nebesih itd.« (Mat. 18, 18). In ko je vstal iz mrtvih, rekel je vsem učencem: »Prejmite sv. Duha! katerikoli boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; katerikoli jih boste zadržali, so jim zadržani« (Jan. 20, 22, 23). Kar je Kristus rekel Petru, veljalo je za vse učence; Petru pa je bilo rečeno, ker on je priznal v imenu vseh učencev: Ti si Kristus! Peter je pri tej priložnosti govoril za vse in prejel obljubo Jezusovo za vse svoje tovariše in za vso krščansko cerkev.

4. Niti Peter niti drugi apostoli niso besed Kristusovih (v Cezareji Filipove) tako razumeli, da bi bil Peter postavljen za kakega poglavarja ali Kristusovega namestnika. Kajti kmalu potem so se učenci prepirali, kateri izmed njih bi bil večji ali sploh največji. Jezus jim je na njih vprašanje odgovoril: »Če

kdo hoče biti prvi, naj bo najzadnji med vsemi in vsem služabnik.« Ako bi bil Peter postavljen kakim poglavarjem, ne bili bi se učenci prepirali o prednosti, in če bi se tudi, bi jim Jezus rekel: »Peter je največji; on bo moj namestnik; pripoznavte ga!« Ako bi bilo prvaštvo Petrovo takega pomena kakor papeževci trdé, moral bi Jezus to poudariti pri tej-le ali pa kaki drugi priložnosti.

5. Ko se je Jezus po svojem vstajenju prikazal učencem pri Tiberijskem morju, vprašal je trikrat Petra: »Simon Jonov (staro ime!), ali me ljubiš?« In ko ga Peter trikrat zagotavlja, da ga ljubi, reče mu Jezus dvakrat: »Pasi moje jagnjeta!« in v tretjič: »Pasi moje ovce!« Iz tega nekateri dokazujejo, da je Kristus izročil Petru višjo pastirsko oblast nad drugimi duhovniki (»ovce«) in nad vsemi kristijani (»jagnjeta«). Pa to ni prav. Peter je pred smrtjo Jezusovo govoril, kakor da bi svojega učenika bolj ljubil nego drugi apostoli, ko pa je prišla izkušnja, ga je trikrat zatajil. S tem je bil svojo apostolsko in pastirsko službo izgubil. Četudi se je kesal svojega greha, moral je vendar pred odhodom Jezusovim v nebesa trikrat priznati, da ga ljubi. Z besedami: »Pasi moje jagnjeta! Pasi moje ovce!« ga je Jezus zopet postavil v poprejšnji apostolski stan. Besedi »ovce« in »jagnjeta« označujete samo razloček, ki se nahaja v vsaki čedi: nekatere ovce so bolj majhne in slabotne, druge pa bolj odrastle in krepke. Ne dá se torej ž njima dokazati, da je Peter dobil kako odličnejšo službo kakor drugi apostoli. Kajti dolžnost vseh apostolov in vseh drugih »pastirjev« je bila, da tudi pasejo »jagnjeta« in »ovce« Kristusove kakor Peter (Ap. dej. 20, 28; I Petr. 5, 1—4).

Kako je Peter od Kristusa mu naloženo službo opravljal?

Peter je resnično postal skala, na kateri se je zidala cerkev Kristusova, in v r a t a r,

ki je ljudem odpiral in zapiral nebeško kraljestvo. Poglejmo le nekoliko njegovo delovanje:

O prvih binkošti je Peter prvi povzdignil svoj glas in oznanjeval Judom besedo božjo. Judje so sicer Kristusa zavrgli in umorili, a Gospod jim je hotel dati še enkrat časa za izpreobrnjenje. Peter jim je s svojo pridigo odprl vrata nebeškega kraljestva. Njegovo in drugih apostolov pričevanje je bilo tako močno, da je tri tisoč duš ta dan postalo udje cerkve Kristusove. To je bilo takorekoč 3000 stavbnih kamenov, ki so se sezidali na vkladne kamene Petra in drugih apostolov ter na ogelni kamen Jezusa Kristusa. Kmalu potem so drugi verovali po pridigi Petrovi in poroča se nam, da »je postalo število môž kakih pet tisoč.« Glej Apostol. dej. od 2 do 4 pogl.

Božji namen je bil, da bi vsi narodi sveta postali deležni dela in trpljenja Odrešenikovega. Zato niso smeli apostoli za vedno ostati v Jeruzalemu, ampak morali so iti po vsem svetu in oznanjevati evangelij ne samo Judom nego tudi poganom. Prvi, ki je poganom odprl vrata nebeškega kraljestva, je bil zopet Peter. Glej o tem Ap. dej. 10. pogl.

Kako pa je Peter kraljestvo božje zapiral?

Prvi vzgled imamo pri Ananiju in Safiri. oa dva sta bila prodala svoje posestvo, in ker sT drugi kristijani prinašali ceno svojih posestev k apostolom, prinesel je tudi Ananija jeden del, pri tem pa se je hlinil, kakor bi

bil prinesel ves denar. Petru je sv. Duh razodel, da Ananija laže; zato ga je ostro pokaral in Bog je potrdil besede Petrove s tem, da je Ananija takoj padel in dušo izdahnil. Kake tri ure pozneje zadela je ista kazen božja tudi ženo njegovo (glej Apostol. dej. 5, 1—10). Tako je Gospod izpolnil svojo besedo: »Katerimkoli boste grehe zadržali, so jim zadržani.«

Drugi vzgled o Petrovem zapiranju kraljestva božjega nahajamo v Apost. dej. 8, 14—24. Simon čarodej je prinesel apostoloma Petru in Janezu denarja, rekoč: »Dajta tudi meni to oblast, da, na kogarkoli položim roke, prejme sv. Duha.« Peter mu pa reče: »Srebro tvoje naj s teboj vred pogine, ker si menil, da se more dar božji dobiti za denarje. Ni-maš ga dela, ne deleža v tej reči; kajti srce tvoje ni pravo pred Bogom itd.« S tem mu je Peter kraljestvo božje zaprl, češ, takšen kakor si, ne pojdeš nikakor v nebeško kraljestvo, ampak boš izgubljen s svojim denarjem vred. Vendar ga tudi opominja, naj se odvrne od te hudobije svoje in prosi Boga, če bi se mu morda odpustila hudobna misel njegova. Ali se je Simon izpreobrnil ali ne, nam sv. pismo ne pripoveduje.

Da je Peter pri vsem tem ravnal le kot prvi izmed enakih, ne pa kot poglavar cerkve in Kristusov namestnik, priča nam tudi poročilo o prvem cerkvenem zboru v

Jeruzalemu. Glej: Apost. dej. 15. Ni mogoče, da bi zdaj natančno popisovali zadeve tega zbora, samo to bodi tu poudarjeno:

1) Apostol Peter ni bil predsednik niti jedino odločilna oseba v tem zboru. (Predsednik je bil menda Jakob, sorodnik Gospodov in škof cerkvi v Jeruzalemu).

2) Sploh niso apostoli odločevali sami na tem zboru, ampak skupaj s starejšinami v pričujočnosti cele krščanske občine.

3) Sporočilno pismo na cerkev v Antiohiji, ki je obsegalo sklepe tega zbora, ni bilo poslano od Petra kot poglavarja vesoljne cerkve in namestnika božjega, ampak od vseh apostolov in starejšin kot zastopnikov cerkve v Jeruzalemu. Glej tudi: Apost. dej. 16, 4; 21, 25.

Ale je rimski papež naslednik sv. Petra in potemtakem poglavar cele cerkve in namestnik Kristusov na zemlji?

Rimski papež ni naslednik sv. Petra, ker

1) Peter ni bil postavljen poglavarjem cerkvi in Kristusovim namestnikom;

2) ker Peter nikoli ni bil rimski škof, in

3) tudi nikogar svojim namestnikom ni ustanovil.

1. Da Kristus ni Petra postavil za kega papeža svoji cerkvi, smo se že prepričali. Zdaj si hočemo samo pripomniti nekoliko besed Kristusovih, iz katerih spoznamo, da bi

se bil Peter veliko pregrešil, ko bi si osvojil ta naslov in to čast, katera se danes dajeta papežu.

Pri Mat. 23, 1—12 beremo: »Tedaj reče Jezus ljudstvu in učencem svojim, govoreč: Na Mojzesov stol so se vsedli pismarji in farizeji. Ti vežejo težke in neprenesljive butare in nakladajo jih ljudem na pleča; a s svojim prstom jih nečejo ganiti. Vsa svoja dela pa delajo, da bi jih ljudje videli. Razširjajo si namreč napise, in delajo velike robove oblačilom svojim. In ljubijo prve prostore na gostijah in prve stole v shajališčih, in pozdrave na trgih, in da jih ljudje imenujejo »učenike.« Vi pa se ne imenujte učenike; kajti jeden je vaš učitelj, Kristus, vsi vi ste pa bratje. Tudi očeta ne imenujte nikogar na zemlji; kajti jeden je vaš Oče, ki je v nebesih. Niti se ne imenujte vodnike; kajti jeden je vaš vodnik, Kristus. A kdor je večji med vami, bodi vam služabnik. Kdor se pa bo poviševal, bode ponižan; in kdor se bo poniževal, bode povišan.«

Ali si more kdo misliti, da se je dal sv. Peter imenovati »sveti Oče«, »Njegova Svetost«, »naš najsvetejši Gospod« (tridentski zbor tako imenuje papeža), »namestnik božji« itd.? Kajti s tem bi bil svojemu Gospodu nepokoren in ob jednem podoben onim pismarjem in farizejem.

Gospod je tudi ukazal svojim učencem: Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarjenju. Če bi se Peter nastanil v Rimu ter

trajno prejel škofovsko poslovanje, bil bi prestopil ukaz svojega učenika. Toda sv. pismo nam priča, da je Peter oznanjeval evangelij najprej v Jeruzalemu, potem v različnih drugih krajih, da je obiskoval in utrjeval vernike itd.

2. Rimsko-katoliška cerkev trdi, da je bil apostol Peter 25 let rimski škof in potem umrl kot mučenik l. 67 skupaj s Pavlom. Papeško poslovanje Petrovo v Rimu bi torej bilo od l. 42 do l. 67.

Nasproti temu se mora reči, da se Petrovo bivanje v Rimu ne da dokazati niti s svetim pismom niti z zgodovinskimi viri iz prvih stoletij krščanstva. Nekaterim preiskovalcem zgodovine se zdi sploh dvomljivo, da je Peter kdaj v Rim prišel; a prav gotovo je, da nikoli kot škof v Rimu ni služboval.

Sv. pismo novega zakona nam priča to-le:

1) L. 44 je bil Peter ujet in v ječo pahnjen v Jeruzalemu. Apost. dej. 12.

2) L. 51 ali 52 je bil na zboru apostolov v Jeruzalemu. Ap. dej. 15.

3) Nekaj časa potem se je sešel z apostolom Pavlom v Antiohiji (Gal. 2, 11.), kjer ga je Pavel kaznoval zaradi njegove nedoslednosti (glede vernikov izmed poganov).

4) L. 58 je Pavel pisal list Rimljanom, pa nikoli Petra ne omenja, kar bi moral storiti, če bi bil škof ali papež v Rimu. V pogl. 1, 11 pravi: »Močno želim videti vas, da bi vam podelil kak duhovni dar za potrjenje vaše.« In v vrsti 15: »Tako sem voljen tudi vam, kateri ste v Rimu, evangelij oznanjati.« Ako bi bil Peter v Rimu, bi ne bilo tega treba, tem bolj, ker si je apostol Pavel posebno prizadeval, »da se oznanja evangelij ne tam, kjer se je že imenoval Kristus, da bi na tuji podlagi ne zidal.«

(15, 20). V pogl. 16, 3—16 pozdravlja 26 oseb in nekatere rodbine, a nikoli ne Petra. Če bi bil Peter rimski škof, ne dá se misliti, da bi ga Pavel v svojem listu niti ne omenil, niti ne pozdravil. — Pavlov list Rimljanom nam torej jasno kaže, da Peter do takrat v Rim ni prišel.

5) Okoli tega časa je Pavel pisal (ali iz Rima, ali iz Efeza, ni gotovo dognano) svoje svarilno in karavno pismo Galatom, v katerem trikrat omenja Petra, pa ne, da je bil Peter v Rimu ta čas ali prej. Glej Gal. 1, 18; 2, 1. 11. — Ako bi bil Peter v Rimu »postavil*) svojo apostolsko stolico, iz katere je celo Kristusovo cerkev vladal,« potem je bil Pavel prav za prav dolžen tožiti pri njem: 1) može, ki so zapeljevali galatske kristijane od pravega evangelija; 2) galatske kristijane, zato ker so se dali pregovoriti od lažnjivih propovednikov. A Pavlu kaj takega niti na misel ni prišlo.

6) Liste Efežanom, Filipljanom, Kološanom in Filemonu je pisal Pavel za časa svojega dvoletnega prebivanja v Rimu l. 61—63 (Apost. dej. 28, 30); omenja v njih dosti oseb kot svojih tovarišev in sodelavcev, pa Petra niti enkrat. Pozdravlja tudi kristijane od bratov v Rimu, pa nikoli od Petra.

7) Iz Rima je tudi Pavel pisal svoj poslednji (II) list Timoteju l. 66 ali 67 in pravi v pogl. 4, 16: »Pri prvem zagovarjanju mojem ni mi bilo nikogar na strani, nego vsi so me bili zapustili.« Ako je bil Peter škof v Rimu, moral je imeti nekoliko veljave in vpliva, da bi bil lahko mogel stati Pavlu na strani ali pa se vsaj malo zanj potegovati. Ako bi pa bil ujet skupaj s Pavlom, bil bi ga Pavel vendarle omenil; nasprotno on piše določno 4, 11: »Luka sam je pri meni.« To kaže, da Petra ni bilo v Rimu niti pri prvem zagovarjanju Pavlovem, niti ta čas, ko je pisal list Timoteju. —

*) Glej: Križanič, Zgodovina sv. kat. cerkve, str. 23. 24.

Ni mogoče, da bi še razpravljali zgodovinske vire, iz katerih se dokazuje Petrovo škofovsko delovanje v Rimu. Samo to naj rečemo: Zgodovinska sporočila o Petru iz prvih stoletij krščanstva so tako nejasna, nezanesljiva in pogostoma dvoumna, da se z njimi lahko dokaže karkoli kdo hoče. Temeljita razprava o tem bi potrebovala mnogo več prostora, kakor ga je v tej knjižici; priprostim bralcem bi tudi malo koristila. Komur gre za resnico, spozna jo že iz tega, kar smo doslej povedali.

Sporočilo, ki nam pripoveduje o Petrovi mučeniški smrti v Rimu, je morda resnično, če ravno ni v vseh posameznostih dovolj poverjeno. Ker ap. Pavel v svojem zadnjem listu piše: »Luka sam je pri meni«, morali bi misliti, da je Peter šele pozneje prišel v Rim, kjer je bil baje ujet in križan. A na podlagi tega sporočila se ne da nikakor trditi, da je bil 25 let rimski škof in vladar vesoljne cerkve.

3. Rimsko-katoliška cerkev uči: »Ko se je bilo namnožilo število vernikov, izbrali so si apostoli po Jezusovem povelju nekoliko pomagalec in namestnikov, katerim so s posvečenjem izročili ravno tisto oblast, katero je bil Jezus njim dal. Postavili so krščanskim občinam, kjerkoli se je bila katera ustanovila, škofo z oblastjo in poveljem, da tudi oni druge v svoje namestnike posvečujejo in postavljajo z ravno to oblastjo in s tem poveljem.

Pravi nasledniki apostolov so torej škofje, ki po posvečenju stopijo v neprenehano vrsto z apostoli v zvezo« (Kat. za sr. šole). Papež pa je naslednik sv. Petra, ki je bil rimski škof, in je pred svojo smrtjo postavil Klementa (?) za svojega namestnika.

Evo nekoliko proti-dokazov:

Gospod si je izvolil apostole, da bi bili priče Njegovega življenja in trpljenja, priče, ki bi po vsem svetu šli in vsem narodom izročili, kar so videli in slišali (I Jan. 1, 1—3; Luk. 24, 46—49). Za to nalogo jim je dodelil posebne darove in posebno oblast (delati čudeže i. dr. Mat. 10, 8). Da bi se njih pričanje ohranilo za poznejše rodove, tudi do konca sveta, vodil jih je sv. Duh tako, da so — nekaj sami, nekaj po njihovem navodilu njih pomagalci — napisali poročilo o Jezusovem življenju, trpljenju in učenju, razen tega pa tudi vse, karkoli je potrebno za krščansko spoznanje in življenje. V tistih svetih spisih, ki jih tudi »Novi zakon (ali testament)« imenujemo, govore nam še dandanes sv. apostoli, in njih beseda je tako veljavna, kakor bi govoril Jezus sam; kajti On je rekel: »Kdor vas posluša, mene posluša.« Apostoli so torej svojo nalogo opravili za tedanjo dobo ter za vse poznejše čase; zato ni bilo treba postavljati kakih namestnikov, ki naj bi njih posebno apostolsko delo nadaljevali.

Starejšine ali škofje, katere so apostoli v krščanskih občinah nastavljali, niso prejeli od njih ravno tiste oblasti in tistega povelja, katero je Jezus dal apostolom. Četudi je bila njih služba apostolski službi podobna, vendar ni bila jednaka. Apostoli so bili, recimo, ministri celega kraljestva, a starejšine in škofje le predstojniki posameznih občin. Oni si niso smeli narejati novih postav po svoji volji, tudi ne učiti po svoji pameti, ampak morali so se v vsem ravnati po besedah in naredbah apostolskih, prav kakor naši občinski predstojniki morajo biti pokorni višjim uradom. Za časa apostolov se tudi noben starejšina ali škof ni tako šopiril, da bi trdil, češ, meni je dana ravno tista oblast, katero je Jezus dal apostolom. Šele pozneje, ko se je v cerkev vrinilo mnogo površnih ljudij in lažnjivih prerokov, začeli so se nekateri bahati s svojo škofovsko oblastjo; a drugi so jim odločno nasprotovali.

V prvotni krščanski cerkvi so bile različne službe in mnogoteri darovi sv. Duha. Kakor ima v telesu vsak ud svojo posebno sposobnost in svoje lastno delo, tako je bilo v prvih krščanskih občinah. Vsak vernik je dobil neki dar sv. Duha, da ga rabi v korist drugim bratom in v razširjanje resnice Kristusove. Bog si je postavil v cerkvi nekatere za apostole, druge za preroke, za učitelje, za evangeliste in za pastirje; nekaterim je dal čudežne moči,

drugim dari ozdravljanja, pomaganja, vladanja, zmožnost, govoriti v raznih jezikih itd. (Glej: I. Kor. 12, 8—11. 28; Efež. 4, 11).

Apostoli so imeli pred vsemi drugimi verniki to prednost, da jim je sv. Duh podelil vse darove, ki so jih imeli posamezni bratje. Apostoli so bili objednem preroki, učeniki, evangelisti in pastirji; imeli so tudi posebne darove sv. Duha za čudežna dela, za ozdravljanje bolnih, bili so zmožni govoriti v tujih jezikih i. dr. Če se škofom in papeži s posvečenjem izročuje ravno tista oblast, katero je Jezus dal apostolom, potem morajo biti škofje in papež zmožni, delati čudeže, ozdravljati bolne, govoriti v tujih jezikih, prerokovati prihodnje reči itd.

Če pazljivo beremo Apostolska dejanja (v Novem testamentu), prepričamo se, da niso apostoli nikomur izročili »ravno tiste oblasti in tistega povelja«, katero so sami sprejeli od Jezusa.

Po vnebohodu Jezusovem spoznali so, da je treba njih število spopolniti, t. j. na mesto izdajalca Judeža postaviti drugega apostola. Peter je o tem rekel to-le: »Za to je treba, da od teh môž, kateri so hodili z nami ves čas, dokler je Gospod Jezus z nami prebival, od krsta Janezovega počenši do dne, ko je bil gori vzet od nas: da bo jeden od teh z nami vred priča vstajenja Njegovega.« — In postavijo dva, Jožefa in Matijo, molijo in rekó: »Ti, Gospod, ki poznaš srca vseh, pokaži, katerega od teh dveh si izvolil, da prejme mesto te službe in apostolstva, iz katerega je izpadel Juda, da je odšel na svoj kraj.« In dado jima kocke; in kocka pade na Matijo, in

prištet je bil najmanjšim apostolom. (Glej: Ap. dej. 1, 15—26). Iz tega vidimo: 1) apostol je mogel biti le tak mož, ki je Jezusa videl in poznal; 2) le Gospodu samemu je pristojala pravica, izvoliti si koga za apostola in podeliti mu apostolsko oblast. Apostoli si ne drznejo sami določiti, ampak prosijo: »Gospod, pokaži, katerega od teh dveh si izvolil!« In potem prepustijo volitev popolnoma roki Gospodu, da On pokaže po kockah svojo voljo (kocke bi bile mogle pasti tudi tako, da bi niti jeden, niti drugi ne bil izvoljen). — Tudi Pavel, ki se sam imenuje »najmanjšega izmed apostolov«, dokazuje svojim zaničevalcem apostolski svoj poklic s tem, da je Jezusa Kristusa videl, in da ga je On sam za apostola izvolil in poklical; pri tem pa posebno naglaša, da mu niso drugi apostoli »ničesar pridali« (kako »posvečenje« ali kako posebno oblast), temveč pripoznali so ga samo za tovariša. (Glej: I. Korinč. 9, 1—5; 15, 8. 9; Apost. dej. 22, 14. 15; Gal. 1, 15—17; 2, 6—10).

Ko je pozneje jeden apostol za drugim zapustil svet, niso se ostali apostoli zbrali, da bi mu postavili namestnika. Vedeli so namreč, da se apostol ne da z nikomer nadomestiti in apostolska oblast na nikogar drugega prenesti.

In če se še enkrat spomnimo obljube Jezusove, da »kadar bo On sedel na prestol svoje slave, sedli bodo tudi apostoli na dvanajstero prestolov in sodili dvanajstere rodove Izraelove«, tedaj moramo priznati, da sv. apostoli zavzemajo v kraljestvu božjem posebno vzvišeno stališče, in da si nihče ne sme osvojevati »ravno

tiste oblasti, katero je bil Jezus njim dal.« (Glej: Mat. 19, 28; Raz. Jan. 21, 14; Efež. 2, 20).

In če bi priznali, da so apostoli postavljali namestnike s toisto oblastjo, katero so sami imeli; če bi tudi priznali, da je bil Peter poglavar vesoljne cerkve in namestnik Kristusov ter da je kot tak postavil v Rimu namestnika: vendar je tudi po vsem tem nemogoče dokazati, da je cela vrsta papežev*) od Lina sém neprenehana vrsta naslednikov Petrovih. Ker je Peter svoje prvaštvo dobil vsled svojega pripoznanja: »Ti si Kristus!« in vsled svojih odličnih lastnostij, morali bi se tudi vsi njegovi — tako imenovani — nasledniki na rimskem stolu tako odlikovati, kakor se je odlikoval on. A žal, to je v celi papeški zadevi najslabša stvar. Ne le, da se večina papežev ni odlikovala z izredno pobožnostjo in svetostjo, temveč o mnogih se pripovedujejo celo grozne reči. Lahko bi imenovali celo vrsto papežev, ki so bili — kakor je rekla sv. Brigita — »bolj predhodniki antikristovi kakor služabniki Kristusovi.« Če se spomnimo besed Kristusovih: »Po njih sado-vih jih boste poznali«, moramo reči, da ona neprenehana vrsta naslednikov Petrovih je samo sleparija za nepodučene ljudi.

*) Glej »Kronologično vrsto papežev« v Zgodovini sv. kat. cerkve III str. 227—230.

Toda če bi takih hudodelcev-papežev tudi ne bilo, vendar ostane ta neprenehana vrsta jako dvomljiva in nezanesljiva. Kajti večkrat se je pripetilo, da je bil papeški stol izprazen za dokaj časa. Kdo nam je porok, da se ni v tem času nasledništvo Petrovo pretrgalo? Kdo nas zagotovi, da se je volitev vsakega posameznega papeža izvršila pošteno in pravilno? Kdo dokaže, da je bil vsak redno posvečen? In ker je nekočkrat bilo ob istem času več papežev, ki so se med seboj preklinjali, kdo nam pove, kateri je pravi namestnik Petrov?

Kar se pa tiče sporočila, ki nam pripoveduje, da je sv. Peter postavil Klementa svojim namestnikom, more vsak takoj spoznati, da je to malo verjetno. Kajti če pogledamo v ono neprenehano vrsto papežev, vidimo, da je bil Klement (l. 92—101) že tretji papež (prvi je bil baje Lin, drugi Anaklet). Če je — kakor pravijo — Peter l. 67 ali 68 v Rimu umrl in še pred svojo smrtjo postavil Klementa za poglavarja cerkve, ne moremo razumeti, zakaj je Klement postal papež šele l. 92? A drugo sporočilo pravi, da je bil Lin (prvi papež) postavljen škofom od Pavla; potem bi pa morali morda govoriti o naslednikih Pavlovih, a ne Petrovih. Čudno se nam zdi tudi to, da je Peter prezrl vse druge in postavil Klementa svojim namestnikom. L. 68 je gotovo živelo še nekoliko apostolov (sv.

Janez je umrl šeli okoli l. 100); če je bilo cerkvi Kristusovi treba takega papeža, kdo je bil za to službo bolj sposoben kakor nekateri izmed ostalih apostolov, recimo, sv. Janez? — Ker so pa vsa sporočila o Petrovem življenju in smrti v Rimu sploh zmešana in nezanesljiva, in ker si sam Klement ni prisvajal nobene višje oblasti kakor drugi starejšine in škofje tega časa, moremo biti popolnoma uverjeni, da se papeštvo nikakor ne dá od Petra izvajati.

Od Klementa imamo še dandanes list, ki ga je pisal v imenu rimske cerkve kristjanom v Korintu (če bi bil papež, moral bi pisati v svojem imenu). Iz tega lista se vidi, da takrat še ni bilo posebnega razločka med »starejšino« in »škofom«, marveč da sta bili obe službi jednaki. Da bi imel kako višjo oblast nad drugimi krščanskimi občinami, tega Klement niti z besedico ne omenja.

Od Petra imamo v Novem testamentu dva lista, katera je pisal kristjanom v Mali Aziji in v katerih opominja vernike k potrpežljivosti v trpljenju in preganjanju i. dr. Ta lista nam najbolj kažeta misel in duha, v katerem je Peter deloval. Ne imenuje se »namestnik božji«, ampak »hlapec in apostol Jezusa Kristusa«, »priča trpljenj Kristusovih« in »deležnik bodoče slave«. Starejšine opominja kot »sostarejšina«: »Pasite čedo božjo, vam poverjeno, ne po sili, ampak prostovoljno, tudi ne za grd dobiček, ampak radovoljno, tudi ne kakor gospodovalci, nego kakor vzgledi čede.« (I Petr. 5, 1—4). Ker v svojem prvem listu piše: »Pozdravlja vas z vami izvoljena (cerkev?) v Babilonu«, mislili so nekateri že v drugem stoletju, da »Babilon« tu pomeni »Rim« ter da je Peter bil v Rimu, ko je ta list pisal. To je dalo povod povesti o Petrovem bivanju v Rimu. Res je, da se v Novem

zakonu Rim imenuje »Babilon«, toda le v preroškem govoru (glej: Raz. 18, 2. 21). Ne moremo si pa misliti vzroka, zakaj bi bil Peter rabil preroško besedo »Babilon«, ko takrat še ni bila v tem pomenu vobče znana. Bolj verjetno se zdi, da je pisal svoj list v Babilonu pri Evfratu ali v babilonski pokrajini. Recimo pa, da »Babilon« tu res pomeni »Rim«: iz tega ne more še nihče dokazati, da je Peter trajno prebival v Rimu ali da je bil rimski škof.

Naš zaključek je torej: Papež ni naslednik Petrov, ker Peter ni bil nikoli rimski škof in tudi nikogar ni postavil svojim namestnikom.

Kako se je rimska stolica povzpela do veličastva, katero si zdaj prisvaja?

Človek si more komaj misliti večjega nasprotja, kakor je med današnjo rimsko-katoliško in pa prvotno krščansko cerkvijo. Prva cerkev je v vsem nosila značaj rodbine; bila je rodbina božja, navdihnjena z božjo ljubeznijo in vladana v duhu bratske ljubezni. Njeni udje niso verovali na podlagi človeške besede in veljave, temveč bili so po moči sv. Duha preverjeni, da je Kristus njih Izveličar, Odrešenik, Posrednik med njimi in Bogom, in kralj, ki jih vlada po svojem sv. Duhu in brani zoper vse sovražnike. Vedeli so, da so dolžni izpolnjevati ukaze svojega Učenika in živeti po Njegovem vzgledu. Kakor je On prišel, ne da bi se Mu služilo, nego da On

služi in dá svoje življenje v odkupnino mnogih, tako da ne smejo Njegovi učenci vladati ali gospodovati, temveč morajo služiti drug drugemu in vsem bližnjim. Vedeli so, da ne sme cerkev Kristusova iskati bogastva, slave in veličastva tega sveta, ker njen začetnik si tudi ni prisvajal ničesar, tako da ni imel, kamor bi glavo položil. Ko Mu je nekdaž hudič ponujal vsa kraljestva sveta in njih slavo, odpodil ga je; ko Ga je hotelo ljudstvo nekoč zgrabiti in proglasiti kraljem, umaknil se je in skril. Prvi kristjani so vedeli, da kakor je njih Gospod nosil trnjevo krono, tako si morajo tudi sami šteti v največjo čast, če trpé zavaljo Kristusa, ker samo »če s Kristusom trpé, bodo tudi ž njim kraljevali.« Niso imeli takrat škofov in kardinalov v knežjem veličastvu, niti papeža, kateremu bi se dajala malone božanska čast. In vendar je v tem času cerkev bolj rastla in procvitala kakor kdaj pozneje!

Organizacija prvih krščanskih občin je bila jako priprosta in demokratična. Kristjani se niso ločili v duhovništvo in priprosto ljudstvu kakor dandanes; nikomur ni prišlo na misel trditi, da bi imel kake posebne predprave pri Bogu pred drugimi, ali kako posebno oblast nad drugimi verniki. Predstojniki prvotnih občin, starejšine ali škofje, so bili bolj služabniki drugih kristjanov kakor njih gospodje. Med »starejšino« in

»škofom« ni bilo razločka, oba naslova sta se rabila za isto službo.

A pozneje (že deloma v začetku drugega stoletja) se je imenoval najstarejši ali pa tudi najodličnejši izmed »škofov« ali »starejšin« v isti občini »škof« v posebnem pomenu. Tak »škof« je bil tem imenitnejši, čim večje in slavnnejše je bilo mesto, v katerem je služil. In ko se je enkrat začelo na ta način razlikovati med škofom prvega in drugega reda, nastopil je kmalu tudi tretji red. Prvi škof pokrajinskega ali glavnega mesta je imel naravno večjo veljavo kakor drugi škofje, posebno odkar so (v tretjem stoletju) nastali pokrajinski cerkveni zbori, katerim je navadno predsedoval; tak škof je tekom časa dobil ime »nadškof« (ali metropolit). Jeruzalemski, antiohijski, aleksandrijski, rimski in carigrabski cerkvi pa to še ni zadostovalo: njih škofje (ali nadškofje) so (v četrtem stoletju) dobili častno ime »očaki« ali »patrijarhi«. In ker je bil rimski škof edini »očak« na zahodu in je užival iz prejšnjih časov več veljave in vpliva kakor drugi očaki, ni mu ugajalo, da bi stal na isti stopinji z onimi. Kalcedonski cerkveni zbor (l. 451) je sicer ukrenil, da naj imata i rimski i carigrabski očak povsem jednako dostojanstvo, a rimski škof se je tako dolgo potezal za svoje večinoma namišljene prednosti in predprave, da si je končno smel nadeti naslov »vesoljni očak« ali papa (t. j. oče)

vseh kristjanov. To pa se je dognalo šele v sedmem stoletju. Kajti akoravno so se poganjali skoro vsi rimski škofje v petem in šestem stoletju za tako najvišjo dostojanstvo, vendar jim ni bilo mogoče obveljaviti svoje zahteve, ker se jim z vseh strani nasprotovalo.

Poglejmo nekatere vzroke, ki so rimski stolici pripomogli do take veljave: 1) Rim je bilo prvo mesto rimskega cesarstva in središče sveta. Vsled tega je bila rimska krščanska občina bolj znana po vsem krščanskem svetu in se je smatrala za imenitnejšo kakor druge občine. 2) Rimska cerkev je bila tudi najstarejša v zahodnem svetu, 3) pri tem pa bogata, radodarna in prijazna do ubogih. 4) Imela je mnogo mučnikov. V Rimu je umrl ap. Pavel kot mučenik in — ako je dotična povest resnična — tudi Peter. Na podlagi tega se je pozneje trdilo, da je bila rimska občina ustanovljena od velikih apostolov Petra in Pavla. 5) Rimski cesarji od Konstantina naprej so podeljevali rimskim škofom posebni pravici in častnih naslovov. 6) Svetovni dogodki, kakor propad zahodnega rimskega cesarstva, premeščenje cesarskega prestola v Carigrad, preseljevanje narodov i. dr., so tudi pripomogli, da je veličastvo in gospostvo rimskih škofov vedno bolj rastlo kakor vseh drugih njihovih tovarišev.

Rimski škofje so imeli zares jako ugodno stališče in lepo priložnost, delovati v blagor krščanske cerkve. Radi priznavamo, da so se nekateri izmed njih pošteno trudili za razširjanje krščanske vere, posebno v prvih treh stoletjih. Da bi bili le vsi tako skrbeli za nebeško kraljestvo in ne marali za grdi dobiček in posvetno slavo!

Da si je rimska stolica drznila staviti take zahteve in jim mogla naposled zadobiti občno veljavo, je v ozki zvezi s propadom

krščanskega življenja od četrtega stoletja naprej. Ako bi bila krščanska cerkev ostala v svoji prvotni krepkosti, ljubezni in priprostosti, bi se papeštvo ne bilo nikoli rodilo. A v četrtem stoletju je nastala velika izprememba. Cesar Konstantin je podelil krščanski cerkvi pravice, kakoršne so doslej imela le poganska bogočastja. Preganjanje vernikov je prenehalo in vsakomur je bilo prav lahko in tudi častno, postati kristjan. Vsled tega je pristopalo k cerkvi mnogo poganov, ki so sicer krščansko vero sprejeli in se dali krstiti, pri tem pa niso popolnoma zapustili svojega poganskega življenja in praznoverstva. Bogatini so prinesli v cerkev posvetno slavo in dobičkaželjnost, učenjaki pa so zmešali nauke Kristusove s svojimi znanstvenimi načeli ter se pogostoma prepirali tudi za male stvari strastneje kakor pogani. Duhovništvo se je dobrikalo posvetnim knezom in posnemalo njih prevzetno in razuzdano življenje. Bog si je sicer ohranil dosti poštenih in zvestih služabnikov v vseh vrstah ljudstva, toda pri večini kristjanov je prvotna pobožnost in čednost bolj in bolj izginjala; izvrševanje različnih novih obredov je moralo nadomestiti prvotno apostolsko češčenje Boga v duhu in v resnici. Čim bolj pa je rastla zunanja moč in veljava cerkve, tem bolj so se njeni predstojniki vtikali v posvetne in politične zadeve svojega časa. In rimski škofje, sprevidevši, kakor dobro se

svetu vlada iz Rima, porabili so zmešane razmere in vse ugodne okoliščine v svoj prospeh. Po mnogih bojih zoper posvetne in duhovne nasprotnike, v katerih je bilo glavno orožje **nasilstvo, hinavstvo in laž**, je naposled obveljalo prvaštvo rimske stolice. Ker niso krščanski narodi hoteli nositi sladkega jarma in lahkega bremena Kristusovega, pri-pustil je Bog, da naj jih tlači težko breme papeškega trinoštva, dokler bi se ne izpreobr-nili k temu, ki jih tako ljubeznivo kliče: »Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom upokojil!«

Kaj vse se dandanes pripisuje papežu in kakšna čast se mu daje, vidimo najbolj iz sledečih besed, s katerimi je kardinal Kolonna ogovoril Inocencija X., ko je ta zasedel papeški prestol: »Najsvetejši Oče! glava cerkve, vladar sveta, kateremu so izročeni ključi ne-beškega kraljestva, katerega angelji v nebe-sih častijo, katerega se vrata peklena bo-jé, kateremu se ves svet priklanja, — mi te po-sebno častimo, tebi se klanjamo in tebe po-veličujemo!«

Kdor ima ušesa, da sliši, naj posluša!

Nazaj h Kristusu!

Ta knjižica ni spisana za to, da bi zani-čevala in zasmehovala vse, kar je mnogim pobožnim Slovencem sveto in drago. Pobož-nost, ki prihaja iz poštenega srca, se mora

spoštovati, najsi je tudi v marsičem napačna in neumestna. Slab človek je, kdor smeši vero in pobožnost zaradi nekaterih zmot, četudi velikih in obžalovanja vrednih. Kdor zametuje pesek, naj pazi, da ž njim vred ne zavrže skritega zrnca zlata!

To se, žalibog, dogaja jako često. Vera se zavrača zaradi grehov duhovnikov, pobožnost se grdi zaradi hinavščine nekaterih svetohlincev. A nihče se ne potrudi, da bi ljudstvo podučil in mu pokazal pot do čiste resnice in prave bogaboječnosti in pobožnosti brez hinavščine. — Sicer pa je to jako nehvaležno delo, ker kdor je slep, navadil se je že svoje slepote tako, da se silno razjezi, če mu kdo hoče prinesiti kako zdravilo. Toda storimo le svojo dolžnost! Resnica bo vendarle naposled zmagala in obveljala.

Lahko bi bili v tej knjižici povedali marsikaj smešnega in pohujšljivega o papeštvu, a pustili smo to za one, ki se radi pečajo s takim blatom. Kdor kaj takega rad posluša, naj bere zgodovinske knjige. Nam gre le za to, da pokažemo pot do resnice, in za nič drugega. Prepričani smo, da bo krščanstvo ozdravelo šele tedaj, ko se bo odvrnilo od človeških postav in izmišljotin in se bo pookorilo svojemu začetniku, Jezusu Kristusu, in Njegovemu zakonu. Kraljestvo Kristusovo ni za nas le lepa misel, ki se še ni nikoli uresničila in se tudi nikdar ne uresniči,

temveč verujemo, da mora Kristus kraljevati in da bo ob svojem času odprâvil vsako poglavarstvo in vsako oblast in moč, ki se upira Njegovemu kraljestvu, tudi papeštvo. Ker pa vemo, da mnoga poštena in odkritosrčna duša ni več zadovoljna s papeškim jarmom in bi se ga rada otela, a ne ve, kje in kako, zato kličemo takim vsem:

Nazaj h Kristusu!

Že šestnajst stoletij se večji del krščanstva odvrâča od Kristusa in hodi po človeških naukih in zapovedih. Že dolgo, dolgo časa oddaljujejo se tudi Slovenci od Kristusa in Njegove čiste resnice ter poslušajo od ljudij izmišljene nauke in postave. Posledica je, da se med priprostim ljudstvom razširja svetohlinstvo in praznoverstvo, med olikanimi ljudmi pa verska mlačnost in brezbržnost. Povsod tožijo, da vera peša in se množi brezbožnost. Kako se bo pač na boljše obrnilo?

Ni nam pomoči drugače, nego da se napotimo nazaj h Kristusu; da zapustimo vse misli in ideje, ki smo si jih v verskih rečeh ali sami nasnovali ali se jih od drugih naučili, in se poprimemo iz vsega srca resnice Kristusove, kakor nam jo oznanja sv. Duh po evangeliju. Kristus pravi: »Ako vi ostanete v mojem nauku, boste zares učenci moji, in spoznali boste resnico, in resnica vas bo osvobodila.«

0477773

Podvizaj se torej vsak nazaj h Kristusu! On edini je Izveličar. On je zapustil slavo nebeško in postal nam, ljudem, enak, da bi nas povišal za otroke božje in dediče nebeškega kraljestva. On je trpel za naše grehe in s svojo krvjo izbrisal naše dolge pri Bogu, ki jih nismo mogli plačati. Ali ni vreden, prejeti od nas vso čast, slavo in hvalo? Ali ne zasluži, da Mu iz vsega srca verujemo in se podvržemo Njegovim ukazom? Ali bi bilo prav, da bi pričakovali kako pomoč od ljudij, četudi »posvečenih«, ali da bi iskali posredovanja duhovnikov in svetnikov?

Kristus sam je **glava cerkve**. Cerkev Njegova obsega vse prave vernike, najsi se imenujejo katoličani, pravoslavni, protestanti, ali naj se imenujejo kakorkoli drugače. Znamenje teh vernikov je, da hodijo za svojim pastirjem Jezusom in poznajo njegov glas; a za tujcem ne gredó, ampak beže od njega, ker ne poznajo glasu tujcev. Cerkve Kristusove ni mogoče zdaj videti v njeni celoti: veliko število njenih udov je že v nebeški slavi, ti pa, ki še živé na svetu, so razkropljeni po vseh krajih zemlje, v vseh krščanskih občinah, v raznih narodih in družbah. Sam Gospod pozna te, ki so Njegovi. Posamezne ude moremo sicer poznati, in si tudi v svesti biti, da smo sami njeni udje, a celo cerkev poznamo in zagledamo šele v večnosti. Cerkev je telo, duhovno telo; ker pa

telo ne more imeti dveh glav, ima tudi cerkev Kristušova samo jedno glavo — Kristusa. Udje telesa Kristusovega so vsi združeni s svojo edino glavo, s Kristusom. Cerkev je kraljestvo, toda pomnimo, da je Kristus rekel: »Moje kraljestvo ni s tega sveta«! To kraljestvo je urejeno drugače kakor posvetne države. Vladarji tega sveta morajo imeti mnogo namestnikov, ker niso povsod pričujoči. Kristus pa je povsod, kjer sta dva ali trije zbrani v Njegovem imenu, pričujoč po svojem sv. Duhu, kateri je prav za prav Njegov namestnik, ki nadaljuje Njegovo izveličavno delo tu na svetu. Saj je Kristus tudi obljubil: »Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.« Ne potrebujemo nobene vidne glave, tudi ne »božjega namestnika« na rimskem prestolu, pač pa nam je treba žive vere, ljubezni in pokorščine, da naj postanemo pravi verniki, podobni kristjanom v prvem stoletju. Nazaj torej h Kristusu!

Jezus Kristus bo tudi sodnik vseh ljudij. Kakor je prišel rešit grešnike, tako enkrat pride sodit žive in mrtve. Njemu bo vsak sam za se dajal odgovor. Noben kristjan se ne bo mogel pred Njim sklicevati na druge ljudi, tudi ne na duhovnike, škofe in papeže, češ, ti so nas zapeljali od resnice, naj pa zdaj za nas odgovarjajo. Duhovniki bodo nesli svoje breme, a ti tudi svoje. Dasi te duhovniki v marsičem prav ne podučujejo,

108160

ti vendar veš, da
da moraš vanj ve
slušati. Prizadevaj
boš v tem pošten,
Kristusa in Njegov
za luč, je slepec,
voditi, padel bo v
luči in po resnici, našel jo bo, četudi se
spočetka poslužuje le ugašajoče svetilnice.
Gospod pa bo sodil pravično: kaznoval bo te,
ki niso zanj marali in so živeli v hinavščini,
v praznoverstvu in v malomarnosti za izve-
ličanje svoje duše; plačal pa bo tem, ki so
stanovitno iskali večnega življenja, ki so Vanj
verovali in Ga poslušali.

Nazaj torej h Kristusu!

»Pridite k meni vsi, kateri se trudite in
ste obteženi, in jaz vas bom upokojil! Vzemite
moj jarem nase in učite se od mene, ker sem
krotek in iz srca ponižen: in našli boste pokoj
dušam svojim. Moj jarem je namreč sladek
in moje breme lahko!« Mat. 11, 28-30.

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJIŽNICA

a

108 160

398800880

COBISS ©

Bookkeeper[®]

Deacidification for Libraries and Archives